

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Feladó szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELHŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessawty-lér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjazás szerintünk

Mire készülnek Tiszáék?

Makó, december 11.

A titkos szavazás révén — nincs benne kétség — a kormány elveszti a városi kerületek egész sorát. Erősen meg kell hát vetnie a lábát a vármegyékben. De régi szervezeteikben a vármegyékre sem számíthatott a kormány. A magyar tisztviselőkhöz egy ízben már keserűen csatlódott Tisza.

Az ellenzék legnagyobb sikereit éppen a megyék passzív rezisztenciájával aratta. Ez mély sebet ütött Tiszán, az önkormányzati élet rajongóján. — Nem ragaszkodott többé a vármegyéhez, hűlen lett régi szerelméhez. A városi kerületek elvesztéséért Tisza úgy akarja kárpótolni magát, hogy erősen szervezkedik a vármegyékben.

Ezt pedig csak az államosítás révén érheti el. Addig, míg a megyei tisztviselőkhöz két gazdája van: a kormány és a megyebizottság, addig komoly értelemben veit politikai szolgálatokat nem várhatott a kormánytól. Nem lehetett tudni, hogy mikor bicsaklanak meg újra és mikor ragadják el őket a kormánytól ujonnan támadt áramlatok. — Azt akarta Tisza, hogy csak egy gazdája legyen a vármegyei tisztviselőkhöz és ez az egy ura a kormány legyen.

Ha ez tartja kezében a gyeplőszárát, parírozni fog a közigazgatás, úgy működik majd a választásoknál, mint a parancsolat. A megyei tisztviselőkhöz is kaptak egy mézes madzagot. Az ő sorsuk sem lesz bizonytalan — nem tessék ki magukat a haterendőként megújuló tisztújítások izgalmainak, nyugodtan lépnek elő a ranglétrán, épp úgy, mint a többi állami tisztviselő. Amikor mindezeket elrendezte Tisza, elővette a csákányt. — A közigazgatás államosításának ezek a politikai okai. A városi kerületekbe behozott titkos szavazás megbuktatta az ősi vármegyét. De egyéb változásokkal is jár az új választói törvény. A múltkor irtunk a kerületek új beosztásáról. A kormány ezzel a munkával is elkészült már, januárban a Ház elé kerül az új választói térkép, amely éppen annyi fillé-

kával készült, mint a többi jogtipró intézménye a mostani korszaknak.

Kiáltó igazságtalanságok, a választópolgárok zaklatása jellemzik ezt az alkotást. Ha a választói jog gyakorlása polgári kötelesség, úgy az új törvény alapján ennél nehezebb kötelességet elképzelni is alig lehet. Irtó hadjárat ez az ellenzék ellen.

A régi ellenzéki kerületeket szét-darabolták. Azokat a vidékeket, ahol erős magyarság és izzó fajszereget él, összekeverték a nemzetiségekkel. Ahol csak alkalom nyílt arra, hogy megcsönkítsanak egy-egy ellenzéki kerületet, ott nem haboztak és nem késlekedtek, hanem hozzacsaptak és elvették belőle, kifoltoztatták nemzetiségi falvakkal, hogy a számítás kedvező legyen a kormány számára.

Teljesen ismeretlen, egymástól messzefekvő falvak népe verődik össze egy-egy választói kerületben. A kerületek központját úgy csinálták meg, hogy az ellenzéki községek mindenütt csak nagynehezen, hosszú utazás árán közelíthetik meg a központot. A fuvardíjak természetesen emelkedni fognak, de ezzel nem törődik a kormány, a választások megdrágulása legfeljebb az ellenzéknek lesz kellemetlen, a kormány kibírja a rezi nagyobbodását, neki lesznek pinkapénzei a jövőben is. Lesznek pinkapénzei és lesz megbízható, pontosan működő, korlesszolgálatokra alkalmas közigazgatása. Azzal a tisztviselővel, aki ellene szegül a kormány politikájának a jövőben, könnyen elbánnak vele.

Hol lesznek majd a régi, híres alkotmányvédők alispánok, akik gigászi küzdelmet vívtak a kormányhatalommal? Áthelyezik őket az ország legsötétebb vármegyéjébe, mint ahogy áthelyezik most azt a kis vasúti tisztet, aki ellenzéki érzelmei mellett demonstrál szavazatával. Így rendezkedik be a munkapárt az új politikai korszakra, amint Tisza hívei mondják: a huszéves miniszterelnökségre.

— A város jövedelme. Makóváros fogyasztási adóhivatalánál a legutóbbi 10 nap alatt 4716 korona 75 fillér jövedelem folyt be, melyet ma utáltak be a városközponttárába.

Interpelláció az interpellációra.

A hagymaszövetkezet ügye.

I.

Ebből a kérdésből politikai kérdést csináltak, embervadászatot rendeztek, fogadatlan népmeniök jelentkeztek s beszéltek, irtak jobbra balra, uszítottak s most végre, amikor a rendes mederbe terelődött az ügy, még mindig nem nyugodtatnak, hanem interpellálnak a közigazgatási bizottságban. Keverik-kavarják az ügyet, nehogy megnyughassék. Ennek végét kell már vetni. Ezért határoztam el magamat, hogy a kérdésbe beleszólok s az interpellációra egyelőre másik interpellációval felelek s cikksorozatammal több olyan oldalt is megvilágítok, minek folytatás más képet nyer ez az ügy.

Báró Urbán Péter a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén meginterpellálta az alispánt, hogy miért nem lépett közbe a szövetkezet ügyében törvény adta jogánál fogva és tette előterjesztést az iránt, hogy a szövetkezet, mely eredeti hivatásától eltért felosztattassék.

Erre az alispán azzal válaszolt, hogy figyelemmel kísérte a hagymaszövetkezet bukásával történt eseményeket és tudomással bír arról, hogy a szövetkezet legutóbbi közgyűlése a felszámolás mellett halározott és a kir. törvénytől kért felszámolókat. Ezzel a szövetkezet ügye rendes mederbe lett terelve és nem tartja szükségesnek, hogy a hatóság az ügybe most beavatkozzék, bízuk ez a törvényszék által delegált landó hatósági felzámolókra, akik mindenestre meg fogják állapítani mi okozta a szövetkezet bukását és kiket terhel a felelősség és mulasztás a kis emberek károsodásáért.

Az interpelláció szövegét és a választ a M. H. tudósításából vettem s mert az most félhivatalos jellegű, tehát autentikusnak kell tartanom.

Ez az egész interpelláció a hájánál fogva előrangotot valami s mint a sanda mézárós, nem oda ül, ahova néz.

Az interpelláció a kereskedelmi törvény 248 §-ára van alapítva. Ez a szakasz így szól:

„Ha a szövetkezet működését a 223. §-ban megjelölt céloktól elütő célokra terjeszti ki, kártérítésre való igény nélkül bíróság felosztható.

A felosztás bármely érdekelt fél vagy a közigazgatási hatóság megkeresésére a kereskedelmi cégjegyzékbe bevezetés mellett azon törvényszék által rendeltojik el, melynél a szövetkezet be van jegyezve.”

Tehát a közigazgatási hatóság csak akkor kérheti a felosztást, ha működését a 223. §-ban megjelölt céloktól elütő célokra terjeszti ki. A törvény 223. §-ban pedig ez áll:

„Szövetkezetnek ezen törvény értelmében meg nem határozott számú tagokból álló azon társaság tekintetik, mely tagjai hitelének, keresetének, vagy gazdálkodásának közös üzletkezelés mellett, illetőleg a kölcsönösség alapján előmozdítására alapul. Ide tartoznak nevezetesen:

- az előlegezési és hitelegyletek;
- a nyersanyag közös beszerzésére, közös raktár tartására vagy közös termelésre alakult egyletek;
- a fogyasztási egyletek;
- a laképítő társaságok;
- a kölcsönös biztosító társaságok.”

Pont.

A makói hagymaszövetkezet ezek egyikébe se tartozott mert hiszen a törvényben felsorolt célok nem zárt egészet képeznek s vannak más szövetkezetek is. Pl: ipari vagy gazdasági gépek és termelési eszközök, tenyészállatok stb. közös beszerzése és használatára alakult társulatok, földberlő szövetkezetek, vízrendezésre és vízhasználatra létesített társulatok, értékesítő szövetkezetek stb.

A makói hagymaszövetkezet az értékesítő szövetkezetek sorába tartozott. Tehát célja a kereskedelmi törvény 223. §-ban megjelölt céloktól el nem tért.

Most már arra vagyok kíváncsi, hogy a makói szövetkezet miben tért el eredeti céljától? Nem hagyma és kertészeti termények értékesítésével foglalkozott? Talán munkáslakásokat épített? Mert a törvény helyes interpretációja szerint még ebben az esetben sem

Üzletáthelyezés.

Értesitem a t. közönséget, hogy üzletemet a Lélek cukrázda helyére, ártézi kuttal szemben helyeztem át. Hol azt legnagyobbitva a legdivatosabb árukkal rendeztem be. A női és leánykabát újdonságokon kívül felhívom a közönség figyelmét a **kosztümök, reformruhák, bluzok** és alj különlegességekre, melyek a legszebb kivitelben vannak raktáron. Gyászruhákban mindig nagy választék.

Női és leány fehérműek olcsó árban. Szörme gallérok és muffok a legjobb minőségben.

Báli ruhák legújabb divat szerint.

Szigoruan szabott árak.

További pártfogást kér

Király Lajos.

kérhette volna a közigazgatási hatóság a feloszlást, legföllebb az érdekeltek.

Mert mikor kérheti a közigazgatási hatóság a feloszlást?
Erre is meg van a magyarázat. Dr. Nagy Ferenc kereskedelmi jogának 1909. évből kiadott I. kötete 485 lap 3 jegyzet:

„A törvény különösen államellenes politikai, szocialisztikus, nemzetiségi célokra gondol.”

Most már kérdem, hogy ez a szövetezlet mennyiben volt államellenes, mennyiben politizált, mennyiben tűzött ki maga elé nemzetiségi célokat? Vagy t. lán köztársasági compiót szöttek ott?

Ebben az esetben kérhette volt az alispán ur a feloszlást. De csak a feloszlást kérhette volna. Annak a megállapításába azonban, hogy mi okozta a szövetezlet bukását, kiket terhel a felelősség és avatkozhatik bele. Ehhez neki semmi köze.

Ha tehát az alispán ur a közigazgatási bizottság elé nem tartozó interpellációra a helyes választ akarta volna megadni és nem akart volna felesleges népmentőnek látszani, akkor azt kellett volna válaszolnia:

— Báró ur, nekem a törvény nem ad módot, hogy én ebbe a dologba beleavatkozzam.

Ennek az interpellációnak azonban más célja volt a reá adott válasznak is. Politikai célja. A politikai ellenfeleken még a közigazgatási bizottság előtt is útni egyet.

A munkapárti lapok ugyanis ezt az ügyet politikainak tüntették fel s annyit kiabáltak, zajongtak, acsarkodtak ez irányban s annyit hangoztatták: ime a népvizek a kis embereket lépre vitték, hozzá nem értéssel tönkre tették stb., hogy már az ellenfelek is megundorodtak ettől a hajszától.

Jól tudom, a közéletben szereplőknek állani kell az útéseket és bolondok lettek volna a munkapárti lapok, ha ebből káoszt nem csinálnak. Csak hogy írásaim során majd másképpen fog festeni ez a hírheft kérdés. Ha már akkor sem nyughatnak, amikor törvényes utra tereledőtt a kérdés, akkor én is interpellálok az interpelláció ellen.

Interpellációm pedig ez:
Tudja-e az alispán ur, hogy már a vármegyén is felcsaptak egyszer a hagymakertészek megmentőjének?

Tudja-e az alispán ur, hogy néhai való elődje Náray Lajos alispán korában szintén csinált hagymaszövetkezetet?

Tudja-e az alispán ur, hogy ez a termelők javára létesített szövetkezet ma már nem létezik?

Tudja-e az alispán ur, hogy ez a szövetezlet a nagybirtokosok javára évenként legalább 12,000 korona szubvencióval dotált részvénytársasággá alakult át s hogy ezt a szubvenciót az állam a termelők terményei értékesítésének előmozdítására adja?

Tudja-e az alispán ur, hogy ez a részvénytársaság ezt a célját nem teljesíti?

Tudja-e az alispán ur, hogy a vármegyei urak által hozzáértő szakérőkkel létesített szövetkezet miért nem tartották fenn?

És ha tudja, szándékozik-e a népmentés okáért ebbe is beleavatkozni?

Ezzel és ezzel összefüggő ügyek-

kel, továbbá a szövetezlet egyéb ügyeivel foglalkozom — folytatólag és folytatólag interpellálok.
Espersit János.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár december 12 Péntek Róm. kath. Spiridon Protosztás Szabolcs Görög orosz december 29 Paramon Nap kel 7 óra 40 percek nyugszik 4 óra 08 percek.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő Egyelőre lényegtelen hőváltozással való ozékony, szeles és többnyire esapadékos (hó vagy eső) idő várható, később hőszűnyedés valószínű. — Sürgönyprognózis: Változóony, szeles, sok helyütt csapadék, később hidegebb. Déli hőmérséklet 10 C.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kiss Etelka nagymajláthi községi óvodát a nagymajláthi állami óvodához nevezte ki óvodónak.

— A reformátusok bálja. Ez évben a bálók sorát a református egyház nyitja meg, mely e hó 14 én vasárnap este az egyház jótékony ügyeinek támogatására a Korona szálló emeleti termében fényes táncmulatságot rendez. Az előkelő rendező bizottság burgózkodása után ítélve, e mulatság nemcsak fényesnek, de kellemesnek is ígérkezik.

— Választás Csanádpalotán. Csanádpalotán most ejtették meg a községi képviselőválasztást. Községi képviselők lettek az 1. sz. kerületben: Katona Mihály, Seres Ignác, Sojóczky István, K. Nagy Balázs és Mikuán György, a 2. sz. kerületben: Pintér Lajos, Nyerges Péter, Mati István, Solc Pál és Szánio Ferenc.

— Az iparhatósági megbízottak választása. A városi tanács egy alkalommal már kitzte az iparhatósági megbízottak választásának idejét, de akkor nem jelentkeztek a választók, így a tanács mai ülésén új határidőül e hó 21-ik napjának délelőt 11 óráját tűzte. A választás helye a városi széképület kitanácsterme.

— A közönség figyelmébe. A magyar királyi póstagazgatóság a karácsonyi és újévi rendkívüli csomagforgalomra való tekintettel figyelmezteti a közönséget, hogy csomagokat a lehető legpontosabb címzésekkel lássák el. Pénzt és ékszer más tárgyakkal egybecsomagolni nem szabad. A címet a burkolatra kell írni, kívánatos az is, hogy a feladó saját címevel is ellássa a csomagot. A csomagok tartalmát a csomagon és a szállítólevélen is jelezni kell. A fogyasztási adó alá eső tárgyak mennyiségét és minőségét is föl kell tüntetni a szállítólevélen.

— Ki rendelkezik árvíz idején a közérő felett? A törvény értelmében a hatóság tartozik megjelölni, hogy árvíz esetén ki rendelkezik a közérő fölött. Ennek a köteletségének mai ülésében tett eleget Makóváros tanácsa, mikor a közérő fölött való rendelkezési jogot Rákósy Gyula rendőrkapitányra ruházta.

— Az ellopott kézipénztár. Haász Béla nagybányhegyesi földbirtokos irodájába július 27-én betörték. Elvitték a kézipénztárt, amit a kastély közelében baltáv. l. feltörték. A kézipénztárban 2315 korona volt. A földbirtokos budapesti

detektívet bízott meg a nyomozással, akik megállapították, hogy Sütő József 32 éves csász követte el a betörést. Ebben az ügyben most ítélkezett a szegedi törvényszék második büntető tanácsa. A tárgyaláson a csász szánta bánta a bűnét és meggondolatlanságával védekezett. A bíróság hat hónapi börtönrre ítélte.

— Meghívó. Kérjük a Makón dolgozó összes borszakmabeli munkásokat, hogy e hó 15-én vagyis hétfőn este 6 órakor a volt Osendör-laktanya épületében tartandó értekezleten teljes számmal megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel a vezetőség.

— Cselédfogadás előtt. Az erdélyrészi kirendeltség Marosvásárhelyen egybegyűjtötte azoknak az árvízkarosultaknak a névsorát, akik akár mezőgazdasági munkásnak, akár éves gazdasági gazdasági cselédnek hajlandók lennének idegenben elszegődni. Felhívjuk a gazdálkodó közönség figyelmét, hogy amennyiben mezőgazdálkodási munkások, vagy éves gazdasági cselédre volna szüksége, forduljon a marosvásárhelyi erdélyrészi kirendeltséghez, ahonnan részletes főlvilágosítást kaphat.

— Ankakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek: Sipos Antal Dékány Juliannával, B. Szűcs János Lengyel Juliannával. Elhaltak: Lengyel István 73 éves, Dégi Ágnes özv. Szilágyi Lászlóné 44 éves, Csávás Mihály 74 éves, Baranyi Sándor 4 éves korában.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mimi” férfi gummi-óvszer 1 tuczat 2 korona 50 fillér, 2 tuczat 4 korona 50 fillér, 3 tuczat 6 korona. Portó 30 fillér.

„Hez”, Budapest, VIII. Kőfaragó-utca 7. Diszkrét szétküldés.

Az ármentesítő társulat gyűlése.

Emelkednek az ármentesítési költségek.

Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy a Körös-Tisza-Maros ármentesítő és betvízszabályozó társulat ebben az árvíz esztendőben jóval többet költött árvízvédelmi célokra, mint más években és e miatt kiltatásba helyezte az árvízveszedelmi költségeknek emelését.

Az ármentesítő társulat központi választmánya ma tárgyalta Hódmezővásárhelyen tartott ülésében a költségek emelésére vonatkozó tervezet.

A háromszoros árvíz-költségek ugyanis a társulat 388 ezer katasztrális területén, a Tisza, Maros és Körösök mentén 89 ezer korona tulkiadást emésztettek fel, de ez az összeg az 1914-ik évi költségvetést érzékenyen megterheli, a kezelési költséget növeli, ebből kifolyólag a költségvetés tárgyalás részleteinél dr. Csáky Lajos, Kun Béla, Vajda István, Makórol, Juhász Mihály, Mátéffy Ferenc annak a közérdektől nézetnek adtak kifejezést felszólalásaikban a központi javaslatokkal szemben, hogy a kiadásokban takarékoskodni kell, a fűtermékekből, bérletekből stb. várható bevételeket pedig nagyobb előiránnyal kell beállítani a jövő évi költségvetésbe, hogy így kevesbedjék az a költségvetési hiány, melynek fedezetéről az érdekel-

ségi tagok zsebe tartózkodik gondoskodni.

Utaltak a fent nevezett felszólalók arra, hogy az ártéri érdekeltség így is nyomasztó adóteherrel küzd, a viszontagságos időjárás és az elemi csapások által legutóbb is érzékenyen sújtott, így lelkiismereti kötelessége a központi választmánynak és az egész vezetőségnek az, hogy a kirovási összegeket csökkentse s a kisembereknek segítségére siessen. Szavazással a választmány is erre az álláspontra helyezkedett, minek következményeképpen huszonnégyezer koronával kevesebb adó fog kirovatni az érdekeltségre, mint javasoltatt.

Ez az emelkedés igen kellemetlenül érinti az érdekelteket, de még sem lesz olyan elviselhetetlen, mint eredetileg tervezve volt.

Bennünket makóiakat és csanád-megyeieket érdeklő natározatot is hozott a társulat, mikor elhatározta a ludvári szorítóátás csatorna kiépítését, mely a 90-es érháztól a Zselénszky-birtokig fog menni a védőtöltéssel párhuzamosan, a fakadóvizek levezetésére fog szolgálni és a környék kizgazdáinak régi sérelmeit orvosolja.

Hurokra került betörő.

Honvédszeii történet.

Csendes visszavonultságban él a Honvéd város részben özvegy Pikali Józsefné, ki nincs ugyan haragban szomszédaival, de nem is él velük valami különösebb nagy barátságban. Ezért aztán Pikalinánál idegen nem is igen jelenik meg. Annál gyakrabban látogatja az öreg asszonyt leánya és ennek ura. Ezek minden estefél fölkeresik és husvétli szokás szerint a sötétben elbeszélgetnek.

Az este is így történt. Mikor beesteledett megjelentek Pikalinénál a leánya és veje, kik a kis kaput kívülről bezárták. Beszélgetésüket egyszerre nagy zuhanás zavarta meg. Mintha valaki beugrott volna a kerítésen. Pikalinó veje a zajra kifelé igyekezett a szobából és mikor a konyha ajtaját ki akarta nyitni, erős kez ragadta torkon.

A két férfi egy pár pillanatig a konyhában dulakodott, majd a vó a két asszony segítségével berántotta a szobába. Míg a vó az éjjli látogatót tartotta, Pikaliné lámpát gyújtott. Ekkor derült ki, hogy a késői és furcsa módon betolakodó vendég nem más, mint Imri József.

Megkérdezték a vendéget jövetelének céljáról, de az előtt egy szót sem tudott szólni, majd később kinyögött annyit, hogy — meghoztam Pikali néninek az adóságot.

— No, hát akkor ide vele — szólt az öreg asszony — bár nem adósom.

A hurokra került gazember tapogatta zsebeit, de nem volt azokban egy fillér sem. Szándéka az volt, hogy Pikalinét, kirabolja, de ez nem sikerült, mert a vó oithon volt.

Ma aztán átadták Imri Józsefet a rendőrségnek és megindították ellene az eljárást.

Ágybavizelés

Rögtöni meg-szűntetés Kört és nemotközölni! Felvilágosítás ingyen. Gg. Pfaller, Nürnberg S. 220. (Bay.)

Halál az országuton.

Részeg emberek kocsizása.

Fodor József dombiratosi gazdálkodónak és néhány társának, névszerint Molnár Pálnak, Aszódi Pálnak, Tóth Józsefnek és Tóth Bélának tegnap valami dolguk volt a mezőkövácsházi szolgabírói hivatalnál.

A gazdálkodók utjukat kocsin tették meg Mezőkövácsházig. Domborítóról már korán reggel elutaztak. Csaknem az egész délelőttöt a szolgabírói hivatalban töltötték, hol ügyük részükre kedvező elintéztést nyert.

Mint akik jól végezték dolgukat, betértek egy kocsmába, hogy a magukkal vitt élelmiszerekből falatozzanak. Az étel azonban italt is kivánt. Bort hoztak. Egyik liter követelte a másik. Deután már 4 órákor az egész társaság részeg volt és ennek dacára sem hagyták abba az ivást sőt ezután már össze álltak bort, söröt és pálinkát.

Este 6 óra tájra felkerekedett a részeg társaság, hogy vissza menjen Domborításra. Mikor kocsira ültek Fodor végig vert az ártatlan lovakon, melyek gyors futással hagyták el Mezőkövácsházát.

Nemsokára kiértek az országutra. A lovakat itt is folyton ütötte a gazda, a többiek pedig éktele nélkül ordítottak. Egyszer a kocsi egy nagy zökkenőhöz ért és felborult. A részeg emberek egyszerre mintha józanodni kezdtek volna. Felugrottak a földről csak Fodor József maradt ott fekvve. Költögetni kezdték. Ekkor vették észre, hogy Fodor oly szerencsétlenül esett ki a kocsiból, hogy azörnyet halt.

A szerencsétlenül járt gazdát feleségén kívül 5 kis gyermeke sirajja. A hatóság vizsgálatot indított, hogy Fodor haláláért terhelő valakit a felelősség.

Családi dráma.

Szélütött ember tüzhálája.

Darvason megrázó eset történt vasárnap. Típanuc János hatvan éves parasztagyárákat esztendőkkel ez elölt szélütés érte s azóta mindig tehetetlenül ágyban feküdt. Az öreg ember napok óta rimánkodott, hogy emeljek ki az ágyból, jól érzi magát s az asztal mellett akar üldögélni.

Vasárnap délután teljesítették a kívánságát. Az asztalt a jól fűtött kemencéhez tolták s a szélütött embert párnákba burkolva az asztalhoz ültették. Estefelé a felesége vacsorát főzött s az öreg maga maradt a szobában.

A beteg ember vizet akart inni s a kancsóért nyult. Remegő kezével eközben felborította az égő petróleumlámpát. A petroleum a párnákra ömlött s Típanuc János egész teste egyszerre lángba borult. A szerencsétlen ember kétségbeesett kiáltására berohant a feleség.

Az asszony az urához rohant, hogy ruháit letépje. A lángokkal küzködő ember vad erővel szorította magához a feleségét és örlöngve kiabált:

— Asszony, pusztulj velem! Velem kell veszned!

Típanucné ruhája is lángra lobbant. Az asszony nem tudta magát férje görcsös öleléséből kiszabadítani. A házbeliek jöttek segíteni s az asszonyt megmentették. A szerencsétlen ember valóságban szénén égett.

badítani. A házbeliek jöttek segíteni s az asszonyt megmentették. A szerencsétlen ember valóságban szénén égett.

IRODALOM.

Három kötet Ferrero. A karácsonyi könyvpiacon komoly, értékes szenzációját hozza a Világkönyvtár. Guglielmo Ferrero világhírű olasz történetíró *Róma nagysága és hanyatlása* nagy munkájának három kötetét. Mindegyik kötet maga is önálló. „A világhódító Róma” azt a grandiózus folyamatot mondja el, amellyel a szigorú, józan itáliai nép világbirodalomná terjesztette a maga kis köztársaságát. „Julius Caesar” a második kötet, merőben új és ragyogó analízist adja ennek a hatalmas lángelmének és igazi megvilágításban állítja előnk kritikátlan csodálói által elrajzolt profilját, közben a földművelő társadalomnak merka tillé való átalakulását, a gazdasági örök döntő munkáját mutatja bátor igazmondással. „A római köztársaság elbukása” a második triumvirátus öidők ő rémura’-nak megrázó képe. A művészi silussal megírt fejezetek nemcsak adatokban és tefogásban korrekurái a rövidlátó történetírók könyveibe belerakodott tévedéseknek, hanem t le vannak modern utlasokkál is és élénk hozzák a történelmet a maga örök emberi vonásaival. Az éet apró és grandiózus igazságai és nagy ismétlődés, ei sorakoznak a három kötet lapjain. Róma a magyar polgárháborúival, allamcsinyjeivel, gazdasági válságaival, ravasz és önző politikusaival, szerelmes asszonyaival és moder eskedő poétáival. A nagy férfiak, akiket eddig legtöbbször hazug pózban láttunk: Crassus, Pompeius, Lucullus Caesar, Cicero mind hozzánk férkőznek, mind emberek: látjuk tévedéseinket, pénzgondjainkat, tévovázásainkat és bukásukat: öszin ön, becsületesen és megkapván. A mai fiatalágnak ezt a történelmet kell tanulnia, az intelligenciának ebből a történelemből kell helyreírnia iskolái felületességét és elöögultságát. A három kötet közül az elsőt Lakatos László, az ismert kiváló író, a másik kettőt Lendvai István fordította színesen és lendülettel. Egy egy kötet ára kötvé 1 kor. 90 fillér és minden könyvkereskedésben kapható.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(237)

44. fejezet.
Az ostrom.

Pétsy a városban járt, fia Mihály pedig hegedűőrárt vett.

— Meddig gyöör még a gróf? Kérdé Boriska fájdalomosan.

— Nagyságos asszonyom, gyöörnek veszi szavaimat? Felelte a vörös gróf. Gyötrelem hallgani azt, hogy örültem szeretem? Hogy sem éjjelem, sem nappalom? S hogy képes leszek magamat megölni, ha a nagyságos asszonytól biztatást, bátorítást nem kapok az élethez? Miért olyan kegyetlen hozzám, asszonyom?

Lássa megint egyedül vagyunk. Férje megbizta mind a kettőnkben. Magunkra hagy talán éppen azért, hogy... Ejh, nagyságod nem akar engem megérteni!

— A gyermekről, leányomról beszéljen, gróf ur.

Hozza őt vissza, vagy vezessen hozzá és én örökké áldani fogom önt.

De ne kívánja vesztémet! Az uramat szeretem. A szegénységben

hű voltam hozzá, a balsorsban ő nem hagyott el. Most, mikor jólét veszt körül, most csaljam meg? Oh, ezt lelketlenség tőlem kívánni, s ha leányom képeivel ugy magához nem szokta’olt volna, azt mondanám, kerüljék egymást!

— Nagyságos asszonyom, hallgasson reám! Azon a napon, melyen választ kimondja a törvénytörök, Mártuska kegyednél lesz. Addig nem adom őt vissza, addig nem teszem ki magamat annak, hogy árulásért megöljenek. Válasszon: férje és leánya közt. Vagyonommal biztosítok számára olyan kényelmet, mint Pétsy Dénes. Szeretettel is elhalmozom ugy mint ő. Simán, szépen higgadtan váljon el a férjétől, mert én nem nyugszom addig, míg nagyságod enyém nem lesz.

— Férjemtől nem válok el soha, soha!

(Foyt. köv)

Igen tisztelt vevőimnek cégem iránt tanusított jóakaratu érdeklődése arra készítetett, hogy a

**játék- és diszmu-
árukat újólag bevezettem, amelyből
nagy**

karácsonyi vásárt

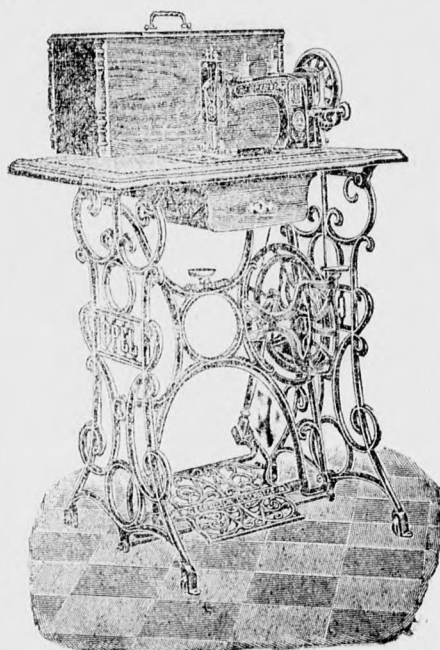
rendeztem, melynek megkintésére meghívom a mélyen tisztelt vevőközönséget, hogy meggyöződ essem áraim olcsóságáról és áruim szoliditágáról, szép és praktikus voltáról. Ugyszintén minden más cikkeim

uri- és női divatárak,

rendkívül olcsó szabott áron lesznek árusítva. — Tisztelettel:

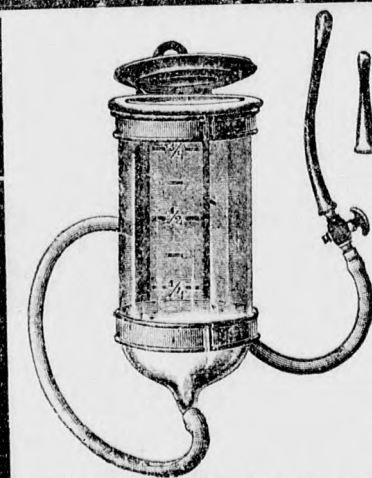
Hegyi József

uri- és női divatáruháza, Makón.

A legjobb hírnevű Helical Premier és Alfa Kerékpárok, Hegyi gummik, lámpák, csengők és mindennemű kerékpáralkatrészek, Central Bobbin karkahajós és csolnakos varrógépek és mindennemű varrógép részek, Legújabb mosó, facsaró és mángorló gépek, Gramophonok és a legújabb columbia lemezek, mindenféle rugók és hangverseny tük legolcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett beszerezhetők **GLÜCK SAMU** cégnél Makón.

Egy 12 lóerős benzinnmotor lokomobil, mely fűrészt, takarmány kamara és 6-os cséplő hajtására legalkalmasabb, Egy 6-os jó cséplő, Egy eredeti herecséplőgép olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett eladó **GLÜCK SAMU** cégnél makón.

Gummi övszerek

a legbiztosabb vegytisztta francia, angol és amerikai gyártmányu külö legességök. Gummi hólyag 12 drb finom minta, kisebb 2 K. 12 drb finom minta, nagy 240 K. „OLLA” különlegességök urak részére. (Condome) Roule nak is nevezik. Prima tucatja 4 K. Extrafinom tucatja 6 K. Superfinom tucatja 8 K. Mintagyűjtemény egész ü öszszeállításban 12 drb 4 K. 25 drb 8 K. Sérvkötő argol acélrugóval, drbja 4 6 és 10 K. Suspensor (herekörtő) drbja 50 fill., 1 K. 1 K. 60 fill. és 2 K. Dianaöv (havibaj ellen) 6 drb betétel, drbja 5 és 7 K. Irrigátor teljesen felszerelve 3 K. 60 fill., 4 és 5 K. Uterus spray női különlegesség 10 K.

PESSARIUM OCTUSIV (orvosi rendelésre) 5 koronától 15 koronáig

Teljes szavatosság. A nem megfelelők kicserélése.

CSILLAG DROGÉRIA
MAKÓ, FÖTER.
TELEFONSZÁM 133.

Eladó föld. Tárnokban a házom mellett egy parcella szántóföld, amely szőlőnek vagy gyümölcsösnek is alkalmas, szabadkézből eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó buzaszalma.

Zeitler-féle birtokon 5 méter széles kazlakban 2 éves 4 kor., 1 éves 5 kor., idei 6 koronáért ölenként sürgősen eladó. Értékezni lehet.

TAMAS MIHÁLYAL

az Aradi utcai malomnál.

Menyasszonyi butorok

olcsó és jó kivitelben kaphatók

Alexi József

asztalos üzletében (régi órház) Iriz Izsó féle falep-pel szemben.

Ugyanott egy fiu tanulóknak fölvetelik.

Kiadó lakás

Egy padolt szobából, konyha, éléskamra és fűszinből álló lakás kiadó és azonnal átvevő. Cím a kiadóhivatalban.

Bükkfa, szelezés, vágottfa, kocsz,

jutányos árban kapható méterenként vagy waggon számára házhoz szállítva. Megrendelhető

Dózsa B. Samu

Páva utca 3. sz. slatti lakásán.

Sütéshez csak szelezést vegyen.

Hirdetmény.

Csanádpalota község előjárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező cserépgyára 1914. évtől kezdve hosszabb időre haszonbérbe adatik. A vállalkozók a feltételeket a jegyzői irodában bármikor megtekinthetik. A raktáron lévő nagy mennyiségű téglá és cserép eladó.

Csanádpalota, 1913. nov. 30.

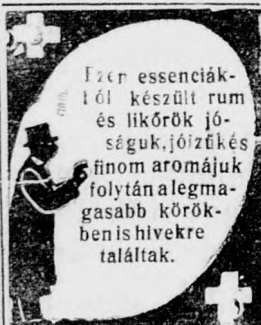
Előjáróság.

LEGJOBB LIKÖRÖK ÉS RUM

készíthetők házilag a CSILLAG-ESSENCIÁKKAL a hozzájuk mellékelt készítési utasítás szerint. Egy üveg kivonat ára 50 fill. Kapható egyedül

POPPER GYULA

DROGÉRIÁJÁBAN
MAKÓ, Főtér.

Ezer essenciától készült rum és likörök jó-ségük, jóízű és finom aromájuk folytán a legmagasabb körökben is hívekre találtak.

Kapható következő fajokban

Absinth	Kávé
Alizsch kémény	Naracchine
Angol keserű	Meggy
Anisette	Menta
Ananész	Narancs
Cacao barna	Ózsi barack
Chartreuse zöld	Rozsa
Császárkörte	Rosztöpfeins
Curaçao	Rózsá
Kajszin	Vanília

Nézzé

meg az asztalfiókjában, hogy van-e elegendő

nyomtatványa

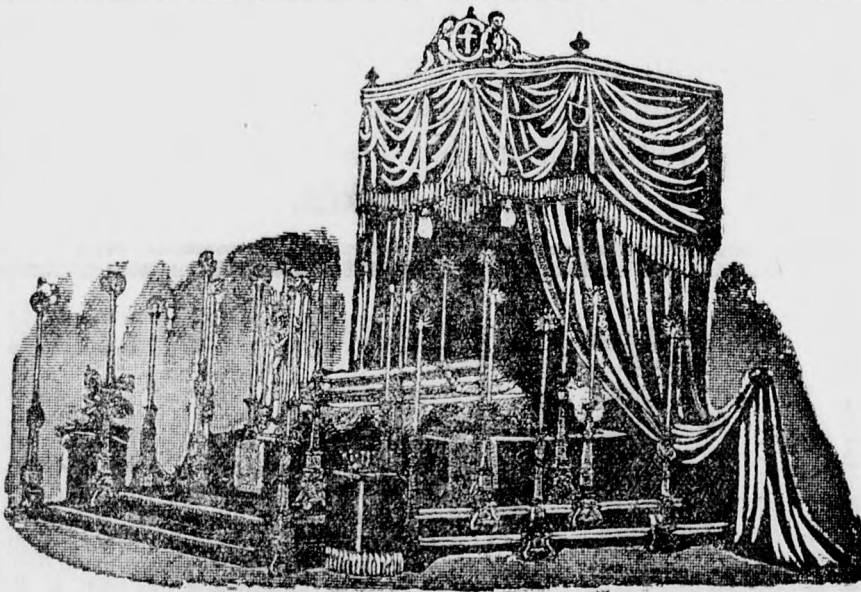
és ha netalán az fogytán van, ne hagyja annak megrendelését az utolsó perczre, amikor már a megrendelések fölhalmozódván, nem is lehet azokat a rendes időre elkészíteni, hanem rendelje meg a

„MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG“-nál

MAKÓ, DESSEWFFY-TÉR 7.

TELEFON SZÁM 124.

ahol mindennemű nyomtatványok olcsó áron, igen csinos kivitelben a legrövidebb idő alatt készülnek.

Kérem hirdetésemet átolvasni!
HORVÁTH NÁNDOR Makó város és vidéke
disztemetést rendező intézete
Makón, Szegedi-utca I. szám. (Glück-féle házban.)

Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompa-diszosztályig pontos és megbízhatók egyeletteljes kiszolgálással.

Hullaszállítást és exhumálást bárholman bárhová pontosan és a legszolidabb árak mellett eszközölöm.

Nagy választékban tartok raktáron különféle színezésű érc, tölgy, brillantin, köves, nikkel, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden színezett festésű fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek. Sirkoszoruk érc-, élő- és művirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsájtom a nagyérdemű gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást is díjtalanul végzem.

Céлом az, hogy a nagyérdemű közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és a legszolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyérdemű gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsű pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (év. ref. ó-templom mellett.)

Horváth Nándor
disztemetést rendező intézete.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

Kölcsönt keresők figyelmébe!

Értesítem az iparos, kereskedő és gazdasági közönséget, hogy hosszas utánjárásra sikerült több pénzintézet vezetőjevel meggyőzést elérnem, amely kedvező feltételek mellett nyújt kölcsönt a hitel igénylő közönségnek. Tekintve, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben még túlmagas kamatláb mellett is elsőrendű banitások vállalatok is csak a legkisebb összegű kölcsönt, a helyi pénzpiacra jó szolgálatot vélel teljesíteni, amikor a legkisebb összegű kölcsönt bármilyen összegig előnyös feltételű kölcsönt tudok szerezni. Hosszas működésem, melyet a pénzkölcsönök megszerzése és közvetítése terén eltöltöttem és e működésem alatt szerzett jó hírnevem garantálják, hogy ezen a téren a jövőben is a közönség érdekében és a legjobb eredménnyel működöm.

Tisztelettel

KENYERES IZSÓ

bankirodája Uri-utca (Böhm ház).

Földiek eladását és vételét gyorsan és pontosan közvetítem.

Ingatlanok birtoka és eladása.

Jó és olcsó bor

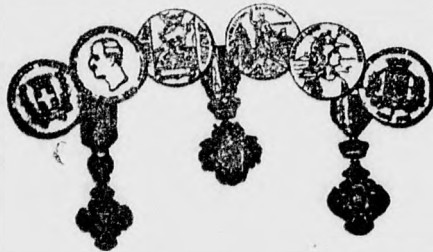
kisebb és nagyobb mértékben

KEDVEZŐ ÁRBAN IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható. !!

Ez az igazi!

WÄGNER „HANGSZER-KIRÁLY”

Budapest, József-körút 15.

Különleges hangszerei a következők:
 Varázsfuvola ajándékkal 4 korona.
 Csodasztrómba, vastag rézből 6 kor.
 Tündérharang, 15 csevegő, 8 korona.
 „János vitéz” fuvola 1 és 2 korona.
 Varázshagedű, felszereléssel 6 korona.
 Jogásztárogató, billentyűkkel 16 korona.
 Éneklőgép, amerikai löcséművel!
 Saját javító szakmuhelyek!
 A millanói, párisi és londoni kiállításokon a cég az első díjakkal lett kitüntetve.
 Fényképes árjegyzék ingyen!

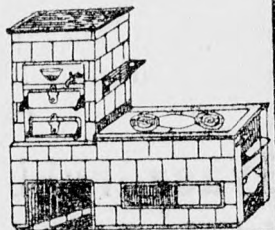
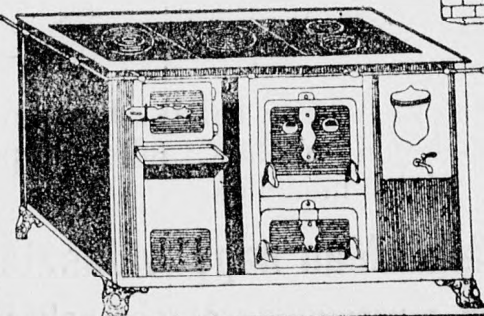
Óvás! Ugyeljünk a „WÄGNER” névre és a 15 ös házszámra.

Gudlin Mátyás

épület és műlakatos
 Makó, Megyeház-utca 34. szám.

A jelenkor legjobb, legolcsóbb és legerősebb új rendszerű **takaréklüzhelyeit** készíti és raktáron tartja. Kisebb és nagyobb háztartási takaréklüzhelyeket, ugyiszintén kéménytoldót, üstkatlant, dobkályhát minden alakban és kivitelben a legolcsóbb árbán készít.

Parfumerie „HEZ” illatszertár háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Köfárágó u. 7. Ujabb előnyajánlatunk: 1 csoport 2 korona 50 fillér.

1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító, 1 drb. francia szappan (bármely illatban), 1 üveg francia parfüm (bármely illatban), 1 üveg francia brillantin (bármely illatban), 1 könyv (60 lap) angol penderpapír, 1 csomag dr. Heider-féle fogpor, 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel), 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor, 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz, 10 dro. székély- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap), összesen 19 drb. 2 korona 50 fillér, 1 csoport 5 korona. 1 üveg valódi Odol szájvíz, 1 üveg amerikai Hair Petrol, 2 üveg valódi kölnivíz, 1 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban), 2 üveg valódi francia brillantin (bármely illatban), 6 drb. valódi francia pipere szappan (bármely illatban), 1 drb. fogkefe csontnyéllel, 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor, összesen 15 drb. 5 korona. Szállítás naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 24 oldalas illatszertár és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Nagy István ur saját házában (Dessewffy-tér 7. szám alatt) levő

czipész üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb igényeknek megfelelően a legolcsóbban készíthetek. Együttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű férfi, női és gyermekcipőket raktáron tartok és azt olcsó áron árusítom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

BÁNSZKY TAMÁS.

ÜZLET ÁTNEVEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy **szabó üzletünket**

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztosítjuk. Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa
 férfi szabó.

Skopál Ödön

üveg- és porcellánkereskedő Makó, Fötér (Böhm ház.)

Megérkeztek a legújabb villamos csillárok, asztali-, fali-, függő petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teáskészletek, mosdókészletek, alpaca- és diszműáruk, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok. Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó áruimról meggyőződést szerezzen.

Ha nyomtatványra van szüksége, rendelje meg a „Makói Független Ujság” kiadóhivatalában,

Értesítés. A jó gyümölcsstermés folytán teljesen tiszta szilva pálinkákat 2 K. 2-20 K., 2-40 K. árbán bocsátom forgalomba. Iritz Sámuel özv. cég. A tisztaságért a cég felelősséget vállal.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, dercét, magdarát, tengeri darát és kását, valamint

fűszereket a legolcsóbb napi áron.

Detailélarusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károllyal szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletekben.

Vámörlés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

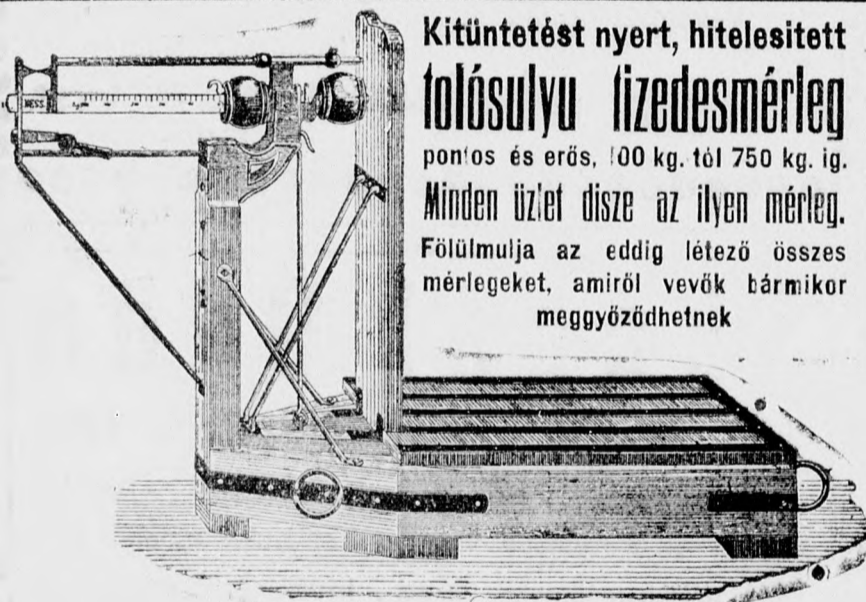
ÉRTESÍTÉS.

Saját termésű fehér és siller XX XX XX XX XX

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

Kitüntetést nyert, hitelesített **tolósúlyú lízedesmérleg** pontos és erős, 100 kg.tól 750 kg. ig. Minden üzlet díszbe az ilyen mérleg. Fölülmulja az eddig létező összes mérlegeket, amiről vevők bármikor meggyőződhetnek

HALÁSZ Á. gépraktárában Makó, Kossuth utca, II. szám

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Serfőzde Rézvény-Társaság főraktárosa.

Rendkívüli feltűnést keltenek Pártos E. és Társa áruház

ujjonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1	korona 98 fillér.
Női háló kabátok	1	„ 98 „
Női háló ingek	1	„ 98 „
Női nadrágok schiffonból	1	„ 98 „
Női nadrágok pargetből	1	„ 98 „
Diszes párnák	1	„ 98 „
Schiffon alsók	1	„ 98 „

Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.

Gyászárakban állandóan nagy választék!
Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

Két jóforgalmu italmérési üzlet házzal együtt kedvező árban és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Iritz Miksánál.

Kiadó hagymaföld

olcsó árban és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyökérnek olcsóbb árban. **Joó Sándorral** Szunyog-utca 42. ujszám a. Értekezni lehet

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnali válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség. :-:-

